

Sygn. akt IV U 72/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSR Marek Cechowski

Protokolant st. sekr. sądowy Małgorzata Sówka

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2015 r. w Ostrołęce

na rozprawie

sprawy z odwołania E. D. oraz małoletnich D. D. (1) i N. D. reprezentowanych przez przedstawiciela ustawowego - matkę E. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 11 grudnia 2013 r. znak: (...)- (...)

o odsetki od jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy

ORZĘKA:

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującym prawo do odsetek od kwoty 84.987,00 zł (osiemdziesiąt cztery tysiące dziewięćset osiemdziesiąt siedem złotych) od jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, naliczone od 15.11.2012 r. do 18.07.2013 r.

2. W pozostałej części odwołanie oddala.

Sygnatura akt: IV U 72/14

UZASADNIENIE

W dniu 10 lutego 2014 r. do Sądu Rejonowego w Łomży IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wpłynęło odwołanie E. D. oraz małoletnich D. D. (1) i N. D. reprezentowanych przez przedstawiciela ustawowego – matkę E. D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 11 grudnia 2013 r., znak: (...)- (...) w sprawie o odsetki od jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy. Odwołująca wniosła o orzeczenie przyznania odsetek w ustawowej wysokości od przyznanej łącznej kwoty odszkodowania, tj. od kwoty 88.042,00 zł od dnia wypadku, w wyniku którego śmierć poniósł mąż odwołującej – B. D., tj. od dnia 27 lipca 2012 r. do dnia wypłaty odszkodowania.

Zdaniem odwołującej, decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o odmowie wypłaty odsetek od jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci na skutek wypadku przy pracy B. D. była niesłuszna i wymagała zmiany. W ocenie odwołującej, czynności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych związane z ustaleniem czy zdarzenie z 27 lipca 2012 r. było wypadkiem przy pracy, spowodowały opóźnienie w wydaniu rozstrzygnięcia przez lekarza orzecznika i sporządzeniu karty wypadkowej, co nastąpiło ze znaczną zwłoką.

W piśmie procesowym z 14 stycznia 2015 r. odwołująca E. D. zmodyfikowała swoje odwołanie w ten sposób, że wniosła o zasądzenie odsetek od jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy od dnia 08 października 2012 r.

do dnia zapłaty. Na terminie rozprawy z 16 kwietnia 2015 r. odwołująca w imieniu swoim oraz w imieniu małoletnich dzieci – D. D. (1) i N. D. poparła odwołanie jak w piśmie z dnia 14 stycznia 2015 r. Do czasu zamknięcia rozprawy odwołujące podtrzymały to żądanie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W treści tego pisma Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł, że orzeczenie lekarza orzecznika ustalające związek śmierci z wypadkiem zostało wydane w dniu 26 czerwca 2013 r., odebrano je w dniu 01 lipca 2013 r., zaś decyzja przyznająca prawo do świadczenia została wydana w dniu 12 lipca 2013 r. W konsekwencji, w ocenie organu rentowego nie został przekroczony 14-dniowy termin na wydanie przedmiotowej decyzji. Wypłata jednorazowego odszkodowania nastąpiła w dniu 18 lipca 2013 r.

Postanowieniem z dnia 28 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych za zasadzie art. 44 k.p.c. wyznaczył do rozpoznania przedmiotowej sprawy Sąd Rejonowy w Ostrołęce IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 08 sierpnia 2012 r. odwołująca – E. D. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioski o wypłatę jednorazowego odszkodowania dla siebie i małoletnich córek: D. D. (1) i N. D. z tytułu śmierci męża – B. D. na skutek wypadku przy pracy z 27 lipca 2012 r.

Organ rentowy w zaistniałej sytuacji wszczął postępowanie wyjaśniające. W dniu 19 września 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zwrócił się do Prokuratury Apelacyjnej w (...) o informację czy adwokat B. D. stawiał się w dniu 27 lipca 2012 r. w siedzibie Wydziału V do Spraw Przeszłości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Apelacyjnej w (...) jako obrońca dwóch podejrzanych w sprawie AP (...).

W tym samym dniu organ rentowy zwrócił się Komisariatowi Policji w P. z wnioskiem o udzielenie informacji czy było prowadzone dochodzenie dotyczące zdarzenia z 27 lipca 2012 r. ok. godz. 1330 na trasie S-7 w miejscowości P., gdzie B. D. oraz S. K. jadący pojazdem marki M. o nr rej. (...) uczestniczyli w zdarzeniu drogowym z autokarem marki J. i ponieśli śmierć na miejscu. Organ rentowy wniósł również o udzielenie odpowiedzi kto był kierowcą, a kto pasażerem.

Dnia 03 października 2012 r. organ rentowy zwrócił się ponownie z ponagleniem do Komisariatowi Policji w P. o udzielenie odpowiedzi na wniosek z 19 września 2012 r.

Prokuratura Apelacyjna w (...) udzieliła odpowiedzi na powyższe zapytanie ZUS-u w dniu 05 października 2012 r.

Odpowiedź Komisariatowi Policji w P. na pisma organu rentowego wpłynęła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. w dniu 31 października 2012 r. .

Następnie w dniach 6.11.2012r., 21.11.2012r., 27.11.2012r. i 07.01.2013r. , ZUS składał wnioski o udzielenie informacji w zakresie wyżej wskazanym do Policji w P. , Prokuratury Rejonowej w (...) i Prokuratury Apelacyjnej w (...) . Z uwagi na toczące się postępowanie przygotowawcze postanowieniem z dnia 25.01.2013r. ZUS zawiesił postępowanie w sprawie .

W dniu 17.12.2012r. odwołująca wniosła pozew o ustalenie wypadku przy pracy a w dniu 09.01.2013r. odwołanie w trybie art. 477/9/§ 4 k.p.c. . Na skutek powyższego odwołania w wyroku z dnia 30.04.2013r. Sąd Rejonowy w B. nakazał ZUS wydanie decyzji w przedmiocie jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci B.M. D. w terminie miesiąca od daty uprawomocnienia się wyroku / akta sprawy VI U (...)k. 96 / .

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wydał decyzję, znak: (...) - (...) o przyznaniu jednorazowego odszkodowania dla E. D. i N. D. i D. D. (1) w dniu 12 lipca 2013 r. . Wypłata jednorazowego odszkodowania nastąpiła w dniu 18 lipca 2013 r. .

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów: dokumentów znajdujących w aktach sprawy Sądu Okręgowego w (...) V U (...) oraz w aktach sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym w (...) w sprawie VI U (...), zeznań w charakterze strony – odwołującej E. D. oraz akt rentowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie co do zasady podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r., nr 167, poz. 1322) przyznanie lub odmowa przyznania jednorazowego odszkodowania oraz ustalenie jego wysokości następuje w drodze decyzji Zakładu, natomiast ust. 2 przedmiotowego art. stanowi, że decyzję, o której mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem art. 6 ust. 4, Zakład wydaje w ciągu 14 dni od dnia:

- 1) otrzymania orzeczenia lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej,
- 2) wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Odwołująca E. D. oraz małoletnie D.

D. i N. D. – reprezentowane przez przedstawiciela ustawowego – matkę E. D. opierały swoje żądanie na art. 4779 § 4 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli organ rentowy nie wydał decyzji w terminie dwóch miesięcy, licząc od dnia zgłoszenia roszczenia w sposób przepisany, odwołanie można wnieść w każdym czasie po upływie tego terminu. W dniu 08 sierpnia 2012 r. odwołująca – E. D. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioski o wypłatę jednorazowego odszkodowania dla siebie i małoletnich córek: D. D. (1) i N. D. z tytułu śmierci męża – B. D. na skutek wypadku przy pracy z 27 lipca 2012 r. Odwołująca E. D. podnosiła, że termin dwóch miesięcy upłynął w dniu 08 października 2012 r., do tego czasu organ rentowy nie wydał stosownej decyzji, a więc od tego dnia powinny zostać przyznane odsetki dla niej i jej małoletnich córek.

W ocenie Sądu twierdzenia te nie znajdują w pełni pokrycia w obowiązującym stanie prawnym. Czym innym jest termin na złożenie skargi na bezczynność organu rentowego a czym innym wyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (art. 15 ustawy wypadkowej).

Według art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., nr 121) jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Ponadto, § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 01 lutego 1999 r. (Dz. U. z 1999 r., nr 12, poz. 104) – wydanego na podstawie art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych - stanowi, że odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń – do dnia wypłaty świadczeń, z uwzględnieniem ust. 2-5.

Odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty do dnia wypłaty świadczeń, przy czym odsetki stają się wymagalne od dnia następującego po upływie terminu na wydanie decyzji (§ 2 ust. 2 OdsUbezpR), jeżeli przepisy określają termin na jej wydanie, tak jak w przypadku art. 15 ustawy wypadkowej (tak również Komentarz do art. 85 Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Komentarz pod redakcją B. Gudowskiej, J. Strusińskiej – Żukowskiej, wyd. 2, CH BECK, Warszawa 2014, str. 1001- zasady wypłaty odsetek za opóźnienie, teza 47 i 48).

Należy zauważyć, że w dniu 19 września 2012 r. organ rentowy zwrócił się z wnioskiem o udzielenie informacji zarówno do Prokuratury Apelacyjnej w (...), jak i do Komisariatu Policji w P.. Odpowiedź z Prokuratury Apelacyjnej nadeszła w dniu 05 października 2012 r. i potwierdzała związek wypadku z pracą. W międzyczasie – 03 października 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie zwrócił się do Komisariatu Policji w P. o udzielenie informacji dotyczących wypadku z 27 lipca 2012 r.. Odpowiedź ta wpłynęła ostatecznie do organu rentowego w dniu 31 października 2012 r. i wskazywała okoliczności wypadku oraz potwierdzała śmierć B.M. D. w wyniku wypadku z dnia 27.07.2012r. . Późniejsze wystąpienia w dniach 6.11.2012r., 21.11.2012r., 27.11.2012r. i 07.01.2013r. ZUS- su o udzielenie informacji w zakresie wyżej wskazanym do Policji w P. , Prokuratury Rejonowej w (...) i Prokuratury Apelacyjnej w (...) nie wnosiły do sprawy nowych okoliczności potrzebnych do rozpoznania wniosku o jednorazowe odszkodowanie a więc w konsekwencji nie było podstaw do wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania z tego tytułu. Na powyższe okoliczności wskazywał SR i SO w (...) (uzasadnienia wyroków w sprawie VI U (...) - V Ua (...), jak też SO i SA w B. w sprawie V U (...) – III Ua (...)). Powyższe znalazło potwierdzenie w decyzji ZUS znak: (...) - (...) o przyznaniu jednorazowego odszkodowania dla E. D. i N. D. i D. D. (1) w dniu 12 lipca 2013 r. pomimo to , iż postępowanie przygotowawcze w sprawie wypadku nie zakończyło się oraz w tym czasie (od 01.11.2012r. do 12.07.2013r.)w ZUS nie przeprowadzono innych czynności wyjaśniających.

Powyższe , w ocenie Sądu Rejonowego prowadzi do stwierdzenia , iż w sprawie wniosku o jednorazowe odszkodowanie ostatnią okolicznością potrzebną do wydania decyzji była informacja z KP w P. , która wpłynęła do ZUS w dniu 31.10.2012r. . Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem SN do ustalenia prawa do jednorazowego odszkodowania w wyniku , którego doszło do śmierci ubezpieczonego znaczenie ma tylko związek zdarzenia z pracą , pozostałe elementy prawa do tego świadczenia ewentualnie mają zastosowanie tylko do ubezpieczonych , którzy doznali uszczerbku na zdrowiu a nie śmierci .

Organ rentowy miał więc od 31 października 2012 r. 14 dni na wydanie decyzji w przedmiotowej sprawie, tj. do 14 listopada 2012 r. – zgodnie z treścią art. 15 ust. 2 tzw. ustawy wypadkowej. Stosownie zaś do § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 01 lutego 1999 r. (Dz. U z 1999 r., nr 12, poz. 104) – wydanego na podstawie art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – termin okresu od którego powinny zostać naliczane odsetki rozpoczął się w dniu następnym, tj. 15 listopada 2012 r. Datą końcową jest zaś dzień wypłaty jednorazowego odszkodowania odwołującym, tj. 18 lipca 2012 r.

Zgodnie z obowiązującym obwieszczeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 lutego 2012 r. sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej (M.P. z dnia 7 marca 2012 r.), które obowiązywało w okresie od dnia 01 kwietnia 2012 r. do dnia 31 marca 2013 r., kwoty jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, o których mowa w art. 12 i art. 14 ust. 1-4 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zwanej dalej "ustawą", wynoszą:

- 61.191 zł, gdy do jednorazowego odszkodowania uprawnieni są równocześnie małżonek i jedno lub więcej dzieci zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, oraz 11.898 zł z tytułu zwiększenia tego odszkodowania przysługującego na każde z tych dzieci (art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy).

W niniejszej sprawie do jednorazowego odszkodowania uprawniona jest odwołująca E. D. oraz dwoje małoletnich dzieci zmarłego ubezpieczonego – D. D. (1) i N. D., a więc Sąd przyznał odwołującym prawo do odsetek od kwoty 84.987,00 zł od jednorazowego wypadku przy pracy, naliczone od 15 listopada 2012 r. do 18 lipca 2013 r. .

Odnosnie kwestii kwoty odszkodowania od której powinny być liczone odsetki , jak też daty wymagalności - wypowiedział się SN w wyroku z 08 maja 2012 r. (sygn. akt II UK 250/11). Sąd Najwyższy podniósł, że „(...)W sytuacji wydania przez Zakład decyzji przyznającej prawo do jednorazowego odszkodowania po upływie terminu określonego w art. 15 ust. 2 ustawy z 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, do ustalenia jego wysokości winna być przyjęta podstawa obowiązująca w dniu, w którym najpóźniej powinno nastąpić

wydanie decyzji. Stosownie do art. 85 ust. 1 u.s.u.s. organ rentowy jest zobowiązany do zapłaty odsetek od tak ustalonego świadczenia”. Sąd Rejonowy w pełni popiera w/w stanowisko oraz motywy w/w rozstrzygnięcia SN.

W pozostałej części Sąd odwołanie oddalił / pkt. 2 wyroku/.

Mając na uwadze powyższe - na podstawie art. 47714 § 2 k.p.c. w zw. z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych i w zw. z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r., nr 147, poz. 1322) oraz rozporządzeń wykonawczych należało orzec jak w pkt. 1 wyroku.

SSR Marek Cechowski